

Nowe i mniej znane gatunki rodzaju *Ramalina* Ach. w Bieszczadach Zachodnich

TADEUSZ SULMA *, JAN BYSTREK **

Zakład Systematyki i Geografii Roślin
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Sulma T., Bystrek J.: (Department of Systematic and Geography of Plants, Maria Curie-Skłodowska University, 20-033 Lublin, Akademicka 19, Poland**; Inst. Technol. i Anal. Leku, K. Marksa 107, 80-401 Gdańsk-Wrzeszcz, Poland*), *New and less known species of the genus Ramalina Ach. in Western Bieszczady*, Acta Mycol. 18(1): 119-121, 1982.

Listed in the paper are localities of occurrence of six *Ramalina* Ach. species found in herbarium material collected by T. Sulma. Three of the species: *R. obtusata* (Arn.) Bitt., *R. baltica* Lett. and *R. fallax* Mot. have not been noted from Bieszczady before.

Bieszczady Zachodnie należą w Polsce do obszarów najlepiej zbadanych pod względem lichenologicznym. Glanc i Tobolewski (1960) wymieniają stanowiska 308 gatunków oraz szereg niższych rangą jednostek. Dwa dalsze gatunki z rodzaju *Bryopogon* podają Bystrek i Glanc (1976), a *Bryopogon mirabilis* (Mot.) Bystr. z Ustrzyk Dolnych wymienia Bystrek (1977). Spośród 311 gatunków dotychczas stwierdzonych z tego obszaru wymienione zostały stanowiska czterech gatunków z rodzaju *Ramalina* Ach., a mianowicie: *Ramalina farinacea* (L.) Ach. jako gatunek pospolity na całym obszarze, na wysokości 700-1200 m n.p.m., rosnący na korze pni i gałęziach różnych gatunków drzew; *R. frazinea* (L.) Ach. z Berehów Górnych, rosnącą na jesionach przy drodze do Wetliny, na wys. 800 m n.p.m.; *R. pollinaria* (Westr.) Ach. ze skał piaskowcowych (Smerek, Hnatowe Berdo) oraz kilku stanowisk epifitycznych z kory pnia jaworu i buka; *R. fastigiata* (Liljeb.) Ach. z Krywego, Falowej, Przysłopu, Puszczy Bukowej, Wetliny, Berehów Górnych, Berezków, Caryńskich, Magury Stuposiańskiej, Pszczelin i Bu-

kowego Berda, z kory pni jodły, jesionu, jaworu, olszy i buka, z wysokości 600-1500 m n.p.m.

W materiałach zielnikowych gromadzonych przez T. Sulmę w roku 1954, złożonych w zielniku Zakładu Botaniki AM w Gdańsku, stwierdzono kilka gatunków nie notowanych dotychczas w Bieszczadach, a także stanowiska kilku gatunków znanych z Bieszczadów (Glanec, Tobolewski 1960), lecz nie identyfikowanych do odmian. Są to:

Ramalina obtusata (Arn.) Bitt., gatunek o mało znanym rozmieszczeniu geograficznym, rzadki, znany z nielicznych stanowisk głównie w środkowej i południowej Europie, stwierdzony w Komańczy na pniu jodły na skraju rzadkiego lasu oraz na Chryszczatej, również na pniu jodły w lesie jodłowo-bukowym.

R. baltica Lett. var. *vesiculosa* Mot., gatunek rzadki, o nieznanym szczegółowym rozmieszczeniu geograficznym, bardziej pospolity w północnej części Polski, znany z nielicznych stanowisk w Europie, a var. *vesiculosa* Mot. zaledwie z kilku stanowisk. Stwierdzona w Komańczy na korze pnia jodły w pobliżu potoku.

R. fallax Mot., mało znany i nie zawsze wyróżniany gatunek ze względu na podobieństwo do *R. pollinaria*, znaleziony w Komańczy na pniu starego buka na skraju lasu.

R. fastigiata (Liljebl.) Ach. var. *exasperata* Del., rzadka odmiana w całym zasięgu gatunku, bardziej pospolita w południowej Europie. Stwierdzona w Komańczy, na pniu starego buka.

var. *intumescens* Oliv., również rzadka odmiana, o podobnym rozmieszczeniu co poprzednia. Stwierdzona w Cisnej na olszy szarej i jaworze nad Solinką. Okazy z Bieszczadów różnią się od var. *intumescens* z innych obszarów znacznie węższymi odcinkami plechy.

R. pollinaria (Westr.) Ach. var. *humilis* Ach., pospolita odmiana, zebrana z kilku stanowisk w Komańczy, na Chryszczatej i w Cisnej. Rosła na kilku gatunkach drzew.

var. *multipartita* Hepp, rzadka, lecz stwierdzana w całym zasięgu gatunku odmiana rosnąca w miejscach o mało zanieczyszczonym powietrzu. Stwierdzona w Komańczy na pniu jodły i buka w lesie bukowym.

R. farinacea (L.) Ach. var. *multifida* Ach., pospolita odmiana w całym zasięgu gatunku, stwierdzona w Komańczy i na Chryszczatej na kilku stanowiskach.

var. *luxurians* (Berher) Mot. znaleziona w Komańczy na gałązkach jodły na skraju lasu.

var. *gracilentata* Ach., rzadka odmiana, lecz o szerokim rozprzestrzenieniu stwierdzona na kilku stanowiskach w Komańczy na pniach i gałęziach buków.

LITERATURA

1. Bystrek J., Glanc K., 1976. *Bryopogon chalybeiformis* (L.) Link i *B. pseudofuscescens* Gyel. w Bieszczadach Zachodnich. *Fragm. Flor. et Geobot.* 22, 3: 365-366.
2. Bystrek J., 1977. *Bryopogon mirabilis* (Mot.) Bystr. w Europie. *Ann. UMCS sect. C*, 32, 11: 164-166.
3. Glanc K., Tobolewski Z., 1960. Porosty Bieszczadów Zachodnich. *Pozn. Tow. Przyj. Nauk, Prace Kom. Biol.* 21, 4: 1-102.
4. Motyka J., 1962. Porosty (*Lichenes*) *Usneaceae*. *Flora Polska*, 5, 2. PWN Warszawa.

SUMMARY

We owe the knowledge of the Bieszczady lichen flora to Glanc and Tobolewski who published in 1960 an extensive paper on the lichen flora of Western Bieszczady, in which they listed 309 species. Three further species were reported by: Bystrek (1976) and Bystrek, Glanc (1976). In the herbarium material collected by T. Sulma in 1954 another three species were found, new to Western Bieszczady, namely: *Ramalina obtusata* (Arn.) Bitt., *R. baltica* Lett. and *R. fallax* Mot. Listed in the present paper are localities of occurrence of several varieties of other *Ramalina* Ach. species, quoted by Glanc and Tobolewski, but not identified to the variety. They are: *R. fastigiata* var. *exasperata* Del., var. *intumescens* Oliv., *R. pollinaria* (Westr.) Ach. var. *humilis* Ach. and var. *multipartita* Hepp, *R. farinacea* (L.) Ach. var. *multifida* Ach., var. *luxurians* (Berher) Mot. and var. *gracilentia* Ach.